

A fogyasztói árak alakulása 2018-ban

Tartalom

Összefoglalás	3
1. Nemzetközi kitekintés	4
2. A fogyasztói árak alakulása Magyarországon	5
3. Néhány kiemelt fogyasztási csoport árainak alakulása.....	8
4. A lakosság egyes csoportjai árindexének alakulása.....	13
5. A maginfláció alakulása.....	14

További információk, adatok (linkek)

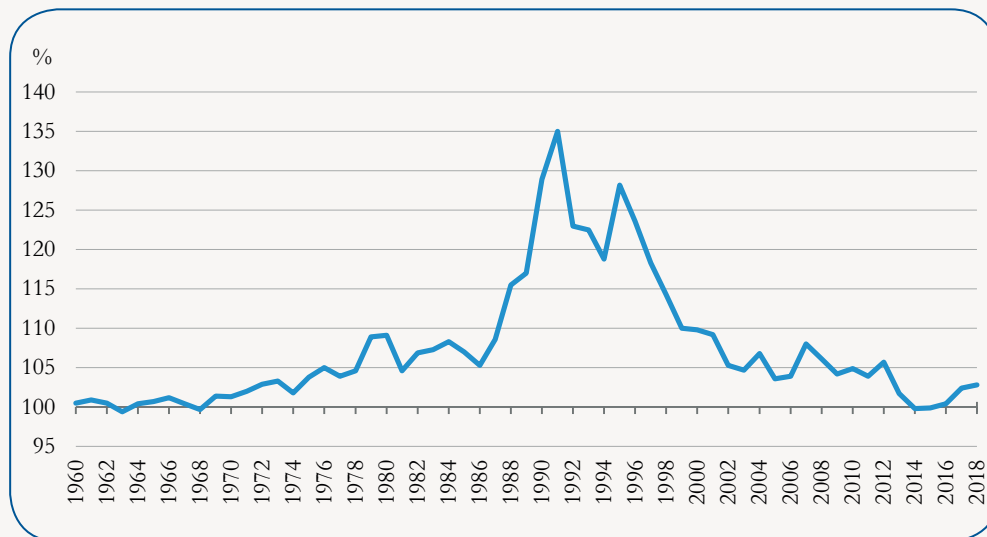
Elérhetőségek

Összefoglalás

A fogyasztói árak 2018-ban átlagosan 2,8%-kal emelkedtek az előző évhez viszonyítva. Ennél nagyobb mértékben ezt megelőzően 2012-ben nőttek az árak (5,7%).

1. ábra

A fogyasztóiár-index alakulása
(előző év = 100%)

2018-ban a **tartós fogyasztási cikkek** kivételével az összes fogyasztási főcsoportban emelkedtek az árak, és szinte valamennyi főcsoportban jelentősen gyorsult a növekedés üteme. Továbbra is a **szeszes italok, dohányárak** drágultak a legnagyobb mértékben, 5,6%-kal. Az **élelmiszerek** az előző évinél nagyobb mértékben, 4,2%-kal emelkedtek. Az **egyéb cikkekért** (gyógyszerek, járműüzemanyagok, illetve lakással, háztartással és testápolással kapcsolatos, valamint kulturális cikkek) 3,8, a **szolgáltatásokért** 1,6%-kal kellett többet fizetni, mint egy évvel korábban. A **háztartási energiahordozók** ára 1,4%-kal nőtt, míg a **ruházkodási cikkek** 2018-ban is 0,5%-kal kerültek többbe.

1. tábla

A fogyasztóiár-index alakulása

(előző év = 100,0%)

Megnevezés	2014	2015	2016	2017	2018
Élelmiszerek	99,6	100,9	100,7	102,8	104,2
Szeszes italok, dohányárak	106,2	103,1	102,3	104,8	105,6
Ruházkodási cikkek	99,3	100,0	100,4	100,5	100,5
Tartós fogyasztási cikkek	99,5	100,8	100,5	99,7	99,6
Háztartási energia	88,3	97,1	99,9	100,8	101,4
Egyéb cikkek, üzemanyagok	99,5	95,4	97,8	103,6	103,8
Szolgáltatások	101,8	101,9	101,5	101,5	101,6
Összesen	99,8	99,9	100,4	102,4	102,8

1. Nemzetközi kitekintés

A harmonizált fogyasztóiár-index¹ alakulását vizsgálva az Európai Unió 28 tagállamában a 2017. évi 1,7%-os növekedést követően 2018-ban átlagosan 1,9%-kal nőttek az árak az előző évhez viszonyítva az Európai Unió statisztikai hivatalának (Eurostat) adatai alapján. 2018-ban valamennyi tagállamban emelkedtek az árak, amire 2012 óta nem volt példa.

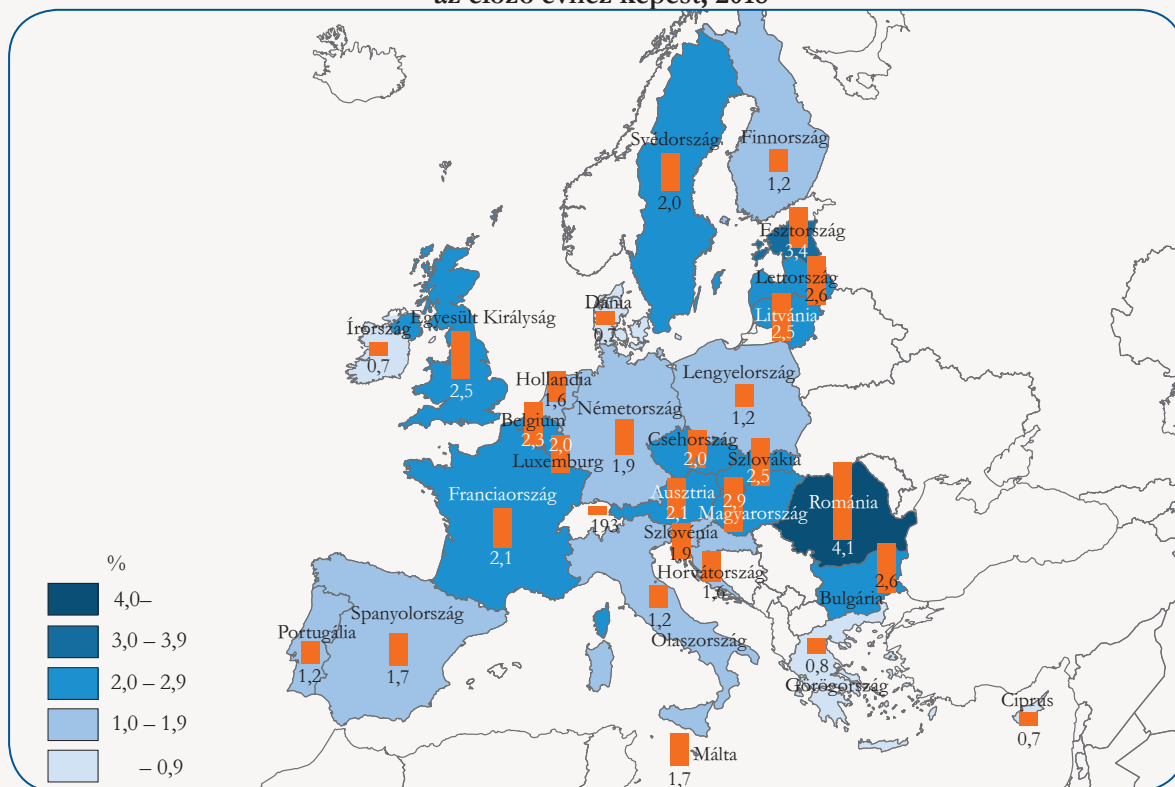
Az Európai Unión belül 2017-ben és 2018-ban is Észtországban volt az egyik legnagyobb áremelkedés (3,7 és 3,4%). Romániában erőteljesen gyorsult az infláció, a 2017-es 1,1% után 2018-ban 4,1%-ra, ami 2018-ban az unióban a legmagasabb volt. A legkisebb mértékben Dániában (0,7%), Írországban (0,7%), Cipruson (0,8%) és Görögországban (0,8%) emelkedtek az árak egy év alatt.

Bulgáriában a 2017. évi 1,2%-os drágulás után 2018-ban 2,6%-kal nőttek az árak, Szlovákiában az 1,4%-os árnövekedést az elmúlt évben 2,5%-os követte, míg Franciaországban a 2017-es 1,2% után 2018-ban 2,1% volt az áremelkedés mértéke.

2017-ről 2018-ra az árnövekedés mértéke a tagállamok közel felében lassult az unióban. Litvánia esetén volt a legnagyobb a visszaesés, ott a korábbi 3,7%-ról 2,5%-ra csökkent az infláció. A többi országban 0,1–0,4 százalékponttal esett vissza az áremelkedés mértéke.

2. ábra

Az Európai Unió tagállamainak éves harmonizált fogyasztóiár-változása az előző évhez képest, 2018

Forrás: Eurostat.

A fogyasztás rendeltetés szerinti osztályozása (COICOP) alapján 2018-ban az EU-ban a legnagyobb mértékben (3,8%-kal) a **szeszes italok, dohányárak** drágultak (a megelőző évben a közlekedés állt az élen). A legjelentősebben ebben a csoportban gyorsult az infláció, az árindex 1,4 százalékponttal volt magasabb a 2017. évinél.

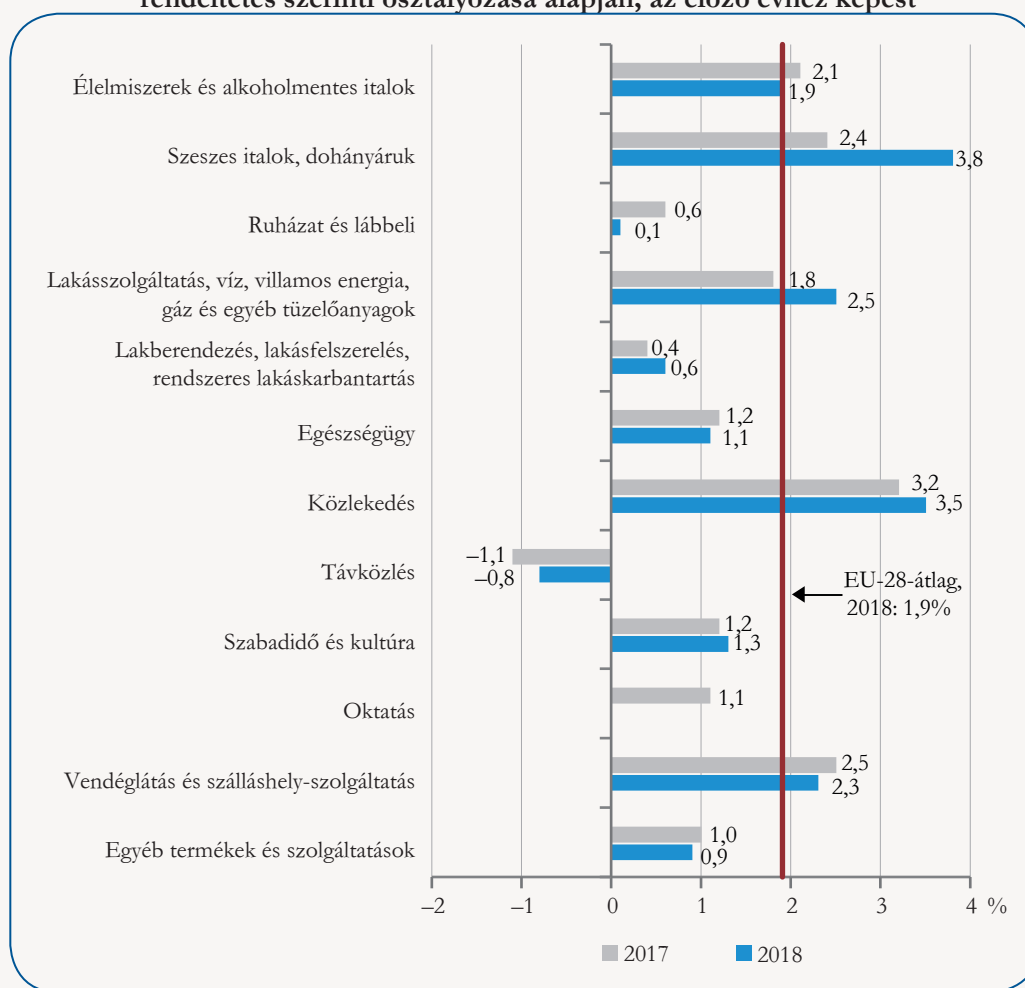
¹ A harmonizált fogyasztóiár-index számításának célja, hogy biztosítsa a nemzetközi összehasonlítást az Európai Unió tagországaiban. Számítása a hazai fogyasztóiár-index alapján történik, azonban a két mutató között módszertani eltérések vannak. A harmonizált fogyasztóiár-index számításához használt súlyok a hazai lakosság fogyasztása mellett az idelátogató külföldiek fogyasztását is tartalmazzák, emellett 2005. januártól a szolgáltatások árai abban a hónapban kerülnek a harmonizált árindexbe, amikor a szolgáltatás igénybevétele megkezdődhet. További különbség, hogy a harmonizált árindex nem tartalmazza a szerencsejátékok árakulását.

2017-hez hasonlóan átlag felett nőtt a **közlekedés** (3,5%), a **lakásszolgáltatások, háztartási energia** (2,5%) és a **vendéglátás és szálláshely-szolgáltatások** (2,3%) ára. Az **élelmiszerek és alkoholmentes italok** esetében az árnövekedés üteme kismértékben lassult, a 2017. évi 2,1%-ról 2018-ban 1,9%-ra. A **szabadidős** kiadásokra 1,3, az **egészségügyi** kiadásokra 1,1, az **egyéb cikkekre** 0,9, **lakberendezésre** 0,6, a **ruházkodási cikkekre** 0,1%-kal többet kellett fordítani az egy évvel korábbinál.

2018-ban az előző évhez hasonlóan kizárólag a **távközlési szolgáltatásokért** kellett kevesebbet fizetni (0,8%-kal).

3. ábra

A fogyasztói árak változása az Európai Unióban az egyéni fogyasztás rendeltetés szerinti osztályozása alapján, az előző évhez képest

Forrás: Eurostat.

2. A fogyasztói árak alakulása Magyarországon

2018-ban hazánkban a fogyasztói árak alakulását részben világgpiaci folyamatok, részben hatósági, kormányzati árintézkedések alakították. A kőolajárak változása a hazai fogyasztásban nagy súlyt képviselő járműüzemanyagok árát befolyásolta elsősorban.

2.1. A fogyasztói árak havi változása

2018-ban az egyhavi árváltozás $-0,3$ és $+0,7\%$ között ingadozott; november és december kivételével valamennyi hónapban emelkedtek a fogyasztói árak.

Januárban egy hónap alatt átlagosan 0,3%-kal nőttek az árak, a fogyasztási főcsoportokban azonban nagymértékben szóródott az árváltozás. A legnagyobb mértékben az élelmiszerek drágultak; ezen belül a hal és sertésbelsőség áfakulcsának január 1-jei mérséklése részben megjelent a fogyasztói árakban, azonban a friss zöldségek áremelkedése (14,6%) és a feldolgozott élelmiszerek drágulása (liszt: 5,4%, cukor: 2,4%, sajt: 1,2%, kenyér: 0,9%) miatt az élelmiszerárak összességében emelkedtek (1,5%). Átlag felett nőttek az egyéb cikkek árai, meghatározóan a járműüzemanyag-árak 1,5%-os emelése miatt. A szeszes italok, dohányárak drágulása is átlag feletti volt (0,6%), amit a szeszes italok árának emelése okozott. Az internetszolgáltatások áfakulcsának január 1-jei mérséklésével a szolgáltatások körében kismértékű árcsökkenés következett be (-0,5%) az előző hónaphoz viszonyítva.

Februárban az idényáras élelmiszerek, azaz a burgonya, friss zöldség és gyümölcs drágulásával (3,7%) az élelmiszerárak tovább nőttek, csakúgy, mint a szeszes italok, valamint a szolgáltatások (0,4%) ára. Ezt csak részben tudta ellensúlyozni a ruházkodási cikkek téli kiárusítása miatti 1,7%-os árcsökkenés, így februárban összességében ismét 0,2%-kal többet kellett fizetni a lakosságnak.

Márciusban összességében átlagosan csak kismértékben nőttek az árak egy hónap alatt (0,1%).

Áprilisban volt a legnagyobb a drágulás, 0,7%-kal nőttek a fogyasztói árak egy hónap alatt, ekkor a fogyasztási főcsoportok közül leginkább a ruházkodási cikkek drágultak (2,8%), a téli-nyári szezonváltás következtében. Emellett átlag felett növekedtek az egyéb cikkek árai (1,3%), amit alapvetően a járműüzemanyagok árának nagyarányú, 2,7%-os emelése okozott. Jelentős mértékben nőttek az élelmiszerek (0,7%) – az idényárasok 3,9%-os árnövekedésének hatására –, valamint a szolgáltatások árai is (0,6%).

Májusban tovább folytatódott a drágulás, egy hónap alatt újabb 0,6%-kal nőttek a fogyasztói árak. Ebben szerepet játszott egyrészt a járműüzemanyagok erőteljes, 4,2, valamint az újburgonya piaci megjelenésével annak a korábbi évekénél is nagyobb, közel 68%-os áremelkedése.

Az élelmiszerárak csak **júniusban** mérséklődtek számottevően (0,4%-kal), az idényáras élelmiszerek nyári hónapokra jellemző árcsökkenése miatt. Ezt azonban ellensúlyozta a járműüzemanyagok folytatódó drágulása (újabb 3,2%) és a dohányárak erőteljes áremelése (2,9%), ami miatt májushoz viszonyítva átlagosan 0,3%-kal nőttek a fogyasztói árak.

Júliusban a legnagyobb mértékben a tartós fogyasztási cikkek drágultak, meghatározóan az új járművek árának nagyobb emelkedése miatt. Átlag felett nőttek a szolgáltatások árai is (0,9%-kal), főként az üdülési szolgáltatások (6,8%) ilyenkor jellemző drágulása miatt, de emellett szerepet játszott még a fővárosi taxi tarifák jelentős emelése is, ami miatt a taxiszolgáltatás díja 8,3%-kal nőtt egy hónap alatt. Mérséklődött ugyanakkor a ruházkodási cikkek ára, a nyári kiárusításokból adódóan (-2,4%).

Augusztusban összességében csak kismértékben nőttek az árak egy hónap alatt (0,1%-kal), amire hatással voltak részben a ruházkodási cikkek folytatódó akciói, illetve az üdülési szolgáltatások további drágulása.

Szeptembertől ismét jelentősen nőttek a fogyasztói árak. A fogyasztási főcsoportok tekintetében a legnagyobb mértékben a ruházkodási cikkek drágultak (2,1%), a nyári-téli szezonváltásból adódóan. A szeszes italok, dohányárak ára is jelentősen (0,7%-kal) nőtt, meghatározóan a dohánytermékek jövedéki adóemelése miatt (ennek hatása áthúzódott októberre is). Az egyéb cikkekért 0,6%-kal többet kellett fizetni, ezen belül a járműüzemanyagokért 1,3%-kal. Bár a főbb rezsitételek, azaz a vezetékes gáz, az elektromos energia és a távfűtés ára továbbra is változatlan maradt, a tűzifa szeptemberben 2,7, a palackos gáz 1,4%-kal drágult, így összességében a háztartási energiahordozók ára 0,3%-kal nőtt egy hónap alatt. A szolgáltatások ára 0,4, ezen belül az üdülési szolgáltatások ára 4,7%-kal csökkent.

Októberben nemcsak a dohányárak drágultak tovább, hanem folytatódott a tűzifa árának emelkedése is, újabb 1,4, illetve a palackos gázé is, további 3,0%-kal. Emellett az élelmiszerárak is növekedésnek indultak, valamint tovább emelkedett a ruházkodási cikkek ára is, így összességében októberben átlagosan 0,5%-kal nőttek a fogyasztói árak az előző hónaphoz viszonyítva.

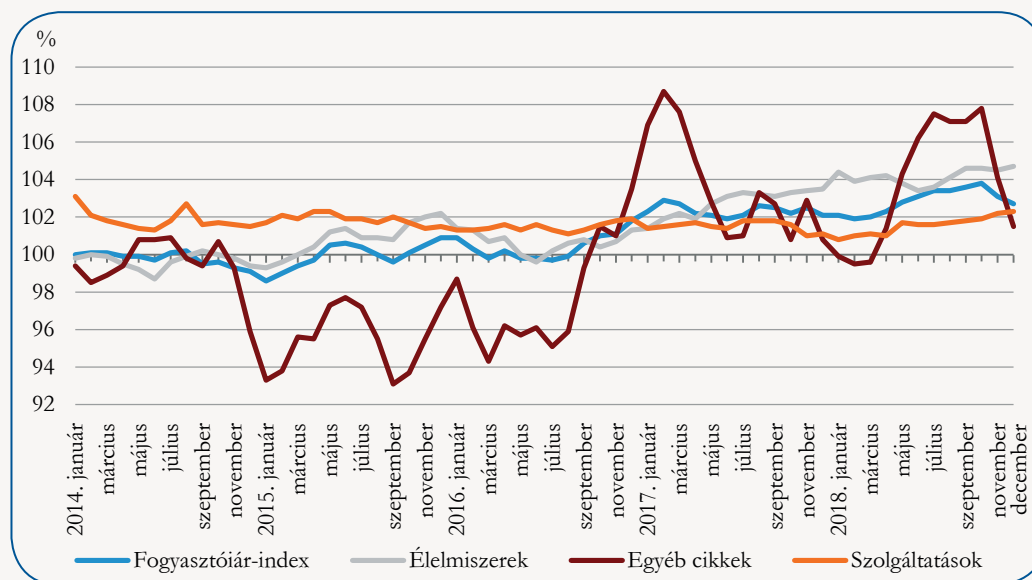
Csupán **novemberben** és **decemberben** csökkentek valamelyest összességükben a fogyasztói árak (0,3%-kal) egy hónap alatt, amit meghatározóan a járműüzemanyag-árak erőteljes (novemberben 4,7, decemberben 6,9%-os) esése okozott.

2.2. A fogyasztói árak 12 havi változása

2018-ban az infláció növekvő tendenciát mutatott, júniusban 3% fölé gyorsult a járműüzemanyagok és a dohányárak drágulása miatt. Ezt követően tovább erősödött a növekedési ütem; a jövedékiadó-emelés következtében dráguló dohányárak és a többszöri, nagymértékű járműüzemanyagár-emelés hatására 2018. októberre elérte az év egészét tekintve legmagasabb szintet (3,8%). Ennél magasabb utoljára 2012. decemberben volt (5,0%) a 12 havi áremelkedés. Ezután a fogyasztói árak növekedési üteme lassulni kezdett, novemberben 3,1, decemberben 2,7% volt az infláció. Ennek oka a járműüzemanyagárak év végi, folyamatos, jelentős csökkenése.

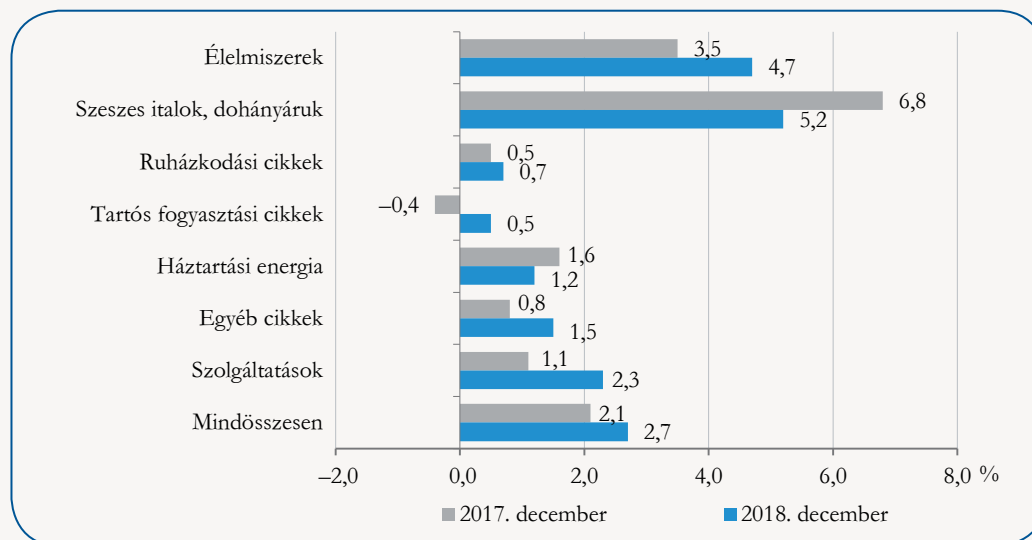
4. ábra

A fogyasztásban nagyobb súlyt képviselő csoportok fogyasztóiár-indexének alakulása
(előző év azonos hó = 100%)

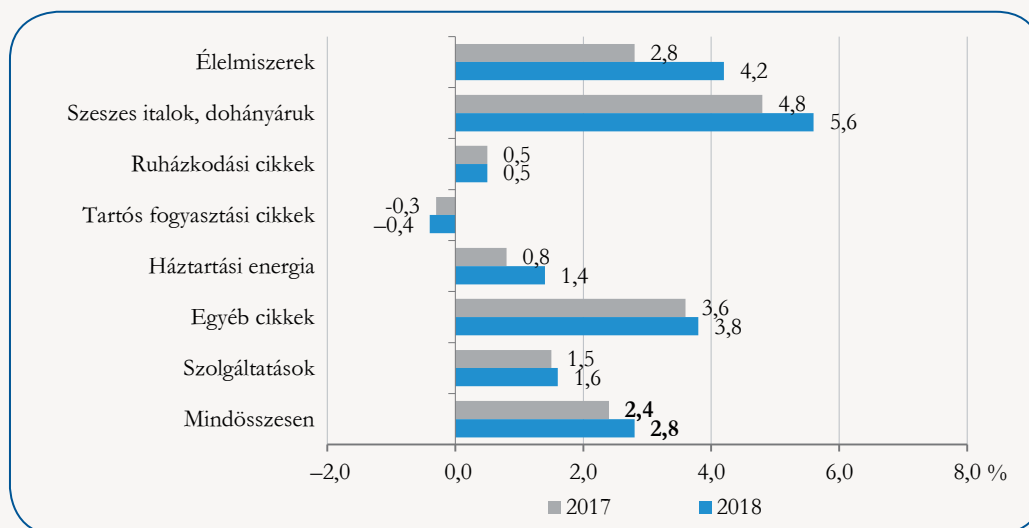
5. ábra

A fogyasztói árak változása decemberben az előző év decemberéhez képest

A fogyasztói árak 2018-ban átlagosan 2,8%-kal emelkedtek az előző évhez viszonyítva. Az árnövekedés a tartós fogyasztási cikkek kivételével valamennyi fogyasztási főcsoportban érzékelhető volt.

A fogyasztói árak változása az előző évhez képest

2018-ban a **szeszes italok, dohányárúk** drágultak a legnagyobb mértékben (5,6%), ezen belül a jövedéki adó emelése miatt leginkább a dohányárúk ára nőtt (8,1%). Többet kellett fizetni az **élelmiszerekért** is, átlagosan 4,2%-kal, ezen belül egy év alatt jelentősen drágult a tojás (11,9%), az idényáras élelmiszerek köre (10,1%), a vaj és vajkrém (9,7%), a száraztészta (9,1%), a liszt (6,6%), a kenyér (5,2%) és a péksütemények (5,0%). A cukor viszont 18,6%-kal kevesebbe került. Az **egyéb cikkek** – gyógyszerek, járműüzemanyagok, illetve lakással, háztartással és testápolással kapcsolatos, valamint kulturális cikkek – esetében szintén jelentősen nőttek az árak, éves átlagban 3,8%-kal. Ezen belül a legnagyobb súlyt képviselő csoportok, azaz a járműüzemanyagok 7,9, a gyógyszerek, gyógyárúk 2,4%-kal lettek drágábbak.

A **szolgáltatások** árai 1,6%-kal emelkedtek, ezen belül átlag felett nőtt a lakásjavítási és karbantartási (8,4%), az üdülési szolgáltatások (6,5%), a laktár (5,1%), a járműjavítási és karbantartási (4,3%), a postai (3,2%), valamint a kulturális és szabadidő szolgáltatások (2,5%) ára. Kevesebbet kellett fizetni ugyanakkor a telefon-, internetszolgáltatásokért (-5,6%).

A **háztartási energiahordozók** ára 1,4%-kal nőtt egy év alatt, ezen belül a főbb rezsitélék (elektromos energia, vezetékes gáz, távfűtés) ára nem változott, azonban a tűzifa 12,2, a palackos gáz 8,4%-kal többbe került.

A **ruházkodási cikkek** ára 0,5%-kal nőtt 2017-hez viszonyítva.

A **tartós fogyasztási cikkekért** átlagosan 0,4%-kal kevesebbet kellett fizetni, ezen belül elsősorban a tartós kulturális cikkek (számítógép, fényképezőgép, telefon, televízió) ára esett vissza, 4,0%-kal egy év alatt. Csökkent a használt személygépkocsik ára is (8,5%-kal), ugyanakkor az új személygépkocsik 4,3, a motorkerékpárok 2,0%-kal drágultak egy év alatt.

3. Néhány kiemelt fogyasztási csoport árainak alakulása

Élelmiszerek

A fogyasztói kosár egynegyedét kitevő élelmiszerek árváltozása jelentősen hat az inflációra. Az áralakulást a fogyasztói kereslet mellett befolyásolja a mezőgazdasági és a világpiaci folyamatokon keresztül az importált élelmiszeripari termékek árváltozása is.

Az **előző hónaphoz viszonyított adatok** szerint 2018-ban a legnagyobb mértékben januárban emelkedtek az árak (1,5%), ami alapvetően két tényezőre vezethető vissza: a karácsonyi akciók megszűnése nyomán bekövetkezett drágulásra és az év eleji áremelésekre. Májusig hónapról hónapra tovább növekedtek az élelmiszerek árai, ám az első hónap 1,5%-os emelkedését meg sem közelítették.

Januárban – a korábbi évekkkel összhangban – a legnagyobb mértékben az idényáras élelmiszerek drágultak (7,1 %-kal), azaz a burgonya, friss zöldség és friss gyümölcs, elsősorban a magasabb árfekvésű importált áruk miatt. Emellett jelentősen nőtt a liszt (5,4%) és a száraztészta (5,0%) ára is. A hal, a sertésbelsőség és az éttermi szolgáltatások áfakulcsának január 1-jei, 5%-ra történő mérséklésével a hal ára 5,4, a belsőségeké 3,0%-kal csökkent átlagosan, viszont az éttermi étkezés árában nem jelent meg az áfacsökkentés, ugyanis az éttermi étkezés 0,6%-kal drágult januárban az előző hónaphoz viszonyítva.

A belsőségek és a hal esetében februárban is érezhető volt az áfacsökkentés hatása: áruk kisebb mértékben ugyan, de tovább mérséklődött. Az idényáras élelmiszerek áremelkedése továbbra is meghatározó mértékű volt (3,7%), a párizsi, kolbász ugyanennyivel került többbe. A tojás ára – az előző év végi, „szennyezett” tojás okozta erőteljes drágulást követően – az év második hónapjában újra csökkenni kezdett (9,3%-kal), és a cukor ára is 2,0%-kal tovább mérséklődött.

Májusban a drágább primőr termékek megjelenése – a korábbi évekhez hasonlóan – az idényáras élelmiszerek (burgonya, friss zöldség, gyümölcs) jelentős, 6,0%-os áremelkedését okozta. Emellett tavasszal hónapról hónapra folyamatosan csökkent a tojás és a cukor ára.

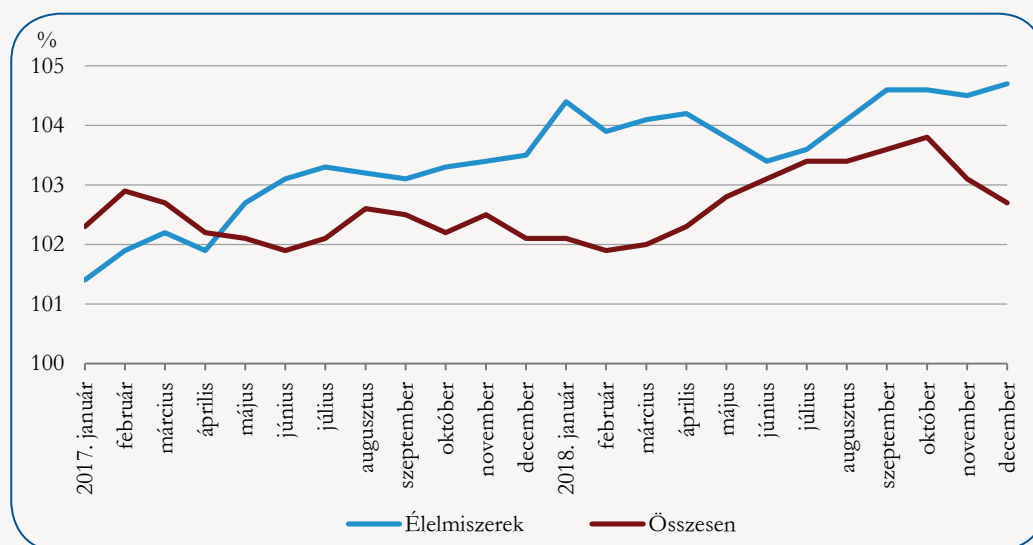
Az élelmiszerárak csak júniusban és júliusban mérséklődtek (0,4, illetve 0,1%-kal) az év egészét tekintve. A visszaesés döntően az idényáras élelmiszerek nyári hónapokra jellemző, megközelítőleg 3–4%-os árcsökkenésével magyarázható, ekkor a primőr termékek helyét átvették az olcsóbb szabadföldi zöldségek és gyümölcsök. Ezekben a hónapokban volt utoljára megfigyelhető a tojás drasztikus árcsökkenése (4,5 és 2,6%). A cukor ára továbbra is folyamatosan lefelé mozgott.

Szeptembertől év végéig ismét fokozatosan emelkedtek az élelmiszerek árai (0,3–0,5%-kal). Az importált termékek magasabb árfekvése és a kedvezőtlen terméseredmények miatt a burgonya és friss zöldségek árai hónapról hónapra átlag feletti mértékben növekedtek. A hal ára végig emelkedett, decemberben egy hónap alatt kiemelkedő mértékben, 3,0%-kal nőtt. Szeptembertől novemberig jelentősen drágult a liszt (2,0–3,9%), ennek következtében a kenyér és a péksütemények is többbe kerültek az év utolsó hónapjaiban. A tojás ára kisebb mértékben ugyan, de újra emelkedni kezdett, 0,4–0,9%-kal az év végi hónapokban.

Az élelmiszerek **tizenkét havi árindexe** 2018 egészében a teljes fogyasztóiár-indexhez viszonyítva az átlagnál magasabb áremelkedést mutatott.

7. ábra

Az élelmiszerek fogyasztóiár-indexének alakulása,
(előző év azonos hó = 100%)

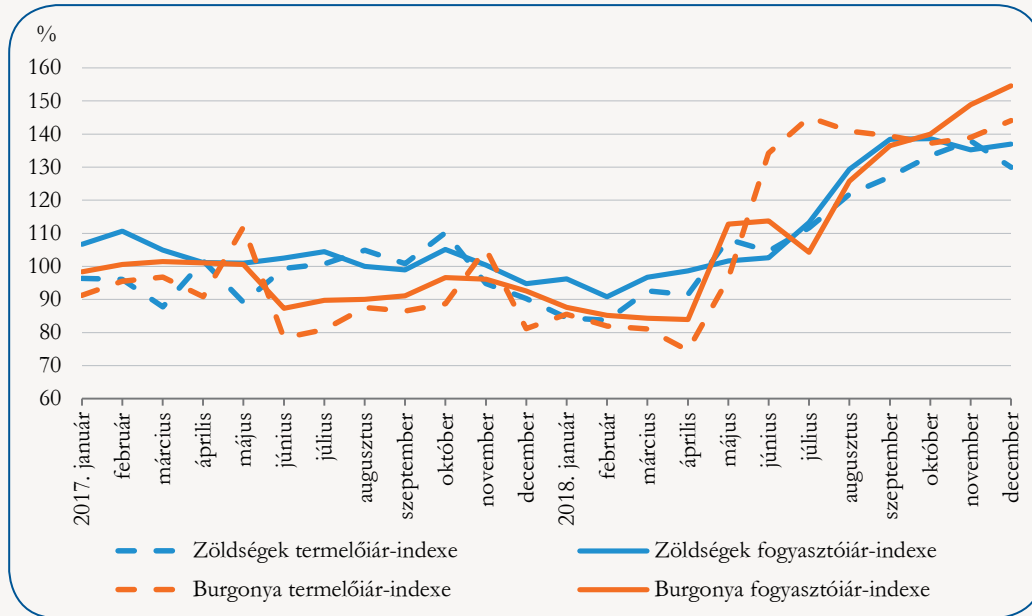
Decemberben az előző év azonos hónapjához viszonyítva átlagosan 4,7%-kal kellett többet fizetni az élelmiszerekért.

A sertés belsőségek áfájának január 1-jei mérséklésével a belsőségek ára decemberben átlagosan 3,4%-kal alacsonyabb volt 2017. decemberhez viszonyítva. A hal és az éttermi szolgáltatások esetében azonban az áfacsökkentés hatása az év végén már nem érződött a fogyasztói árakban.

A mezőgazdasági árak adatai szerint a zöldségfélék termelői ára 2018 egészét tekintve erőteljesen növekvő tendenciát mutat, ami begyűrűzött a fogyasztói árak alakulásába is, decemberben átlagosan 37%-kal voltak drágábbak a friss zöldségek, mint egy évvel korábban.

8. ábra

A zöldség, burgonya termelői- és fogyasztóiár-indexének alakulása, 2018
(előző év azonos hó = 100%)

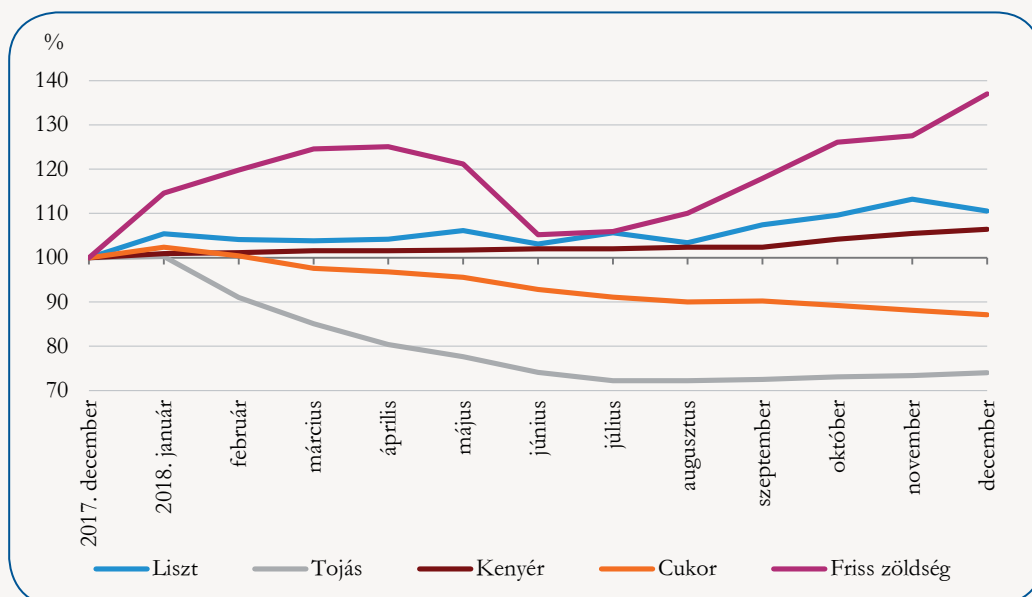
Nyáron egy kis fáziskéséssel ugyan, de a burgonya fogyasztói ára is követte a termelői piacon bekövetkezett jelentős áremelkedést, így decemberben már 55%-kal kellett többet fizetni érte, mint egy évvel korábban.

2018 az átlagnál melegebb és szárazabb év volt, a csapadékeloszlás pedig igen szélsőségesen alakult, ez is hozzájárulhatott a termelői piacon megfigyelhető áremelkedésekhez.

A tojás ára a 2017-ben tapasztalt meredek emelkedést követően tavaly csökkenésbe fordult, 2018. júliusban 27,8%-kal volt olcsóbb 2017. decemberhez viszonyítva.

9. ábra

Néhány kiemelt élelmiszer fogyasztóiár-indexe, 2018
(2017. december = 100%)

2018-ban az előző évhez mérten átlagosan 4,2%-kal kerültek többre az élelmiszerek, ennek hatása a teljes fogyasztóiár-indexre megközelítőleg 1,1 százalékpont volt.

2. tábla

Egyes élelmiszerek fogyasztói átlagára

(forint)

Megnevezés	2014	2015	2016	2017	2018
Sertéscomb, csont és csülök nélkül, kilogramm	1 350	1 300	1 110	1 220	1 210
Csirkecomb, kilogramm	817	796	759	626	631
Csirkemellfilé (csont és bőr nélkül), kilogramm	1 510	1 480	1 480	1 290	1 410
Gépsonka, kilogramm	2 160	2 090	2 070	2 150	2 230
Párizsi, kilogramm	1 280	1 290	1 300	1 360	1 440
Tojás, darab	36	38	37	39	43
Pasztőrözött tej, 2,8%, liter	249	230	217	216	250
Sajt, trappista, kilogramm	1 800	1 580	1 500	1 680	1 700
Napraforgó-étolaj, liter	431	453	484	489	488
Liszt, finomliszt, kilogramm	140	135	138	137	145
Kenyér, fehér, kilogramm	271	270	269	279	294
Zsemle, 1 darab	19	19	19	21	23
Kristálycukor, kilogramm	222	197	248	266	207
Burgonya, késői, kilogramm	147	142	177	170	184
Alma, kilogramm	236	278	281	303	335
Narancs, kilogramm	365	411	405	453	467

A járműüzemanyagok fogyasztói árának alakulása

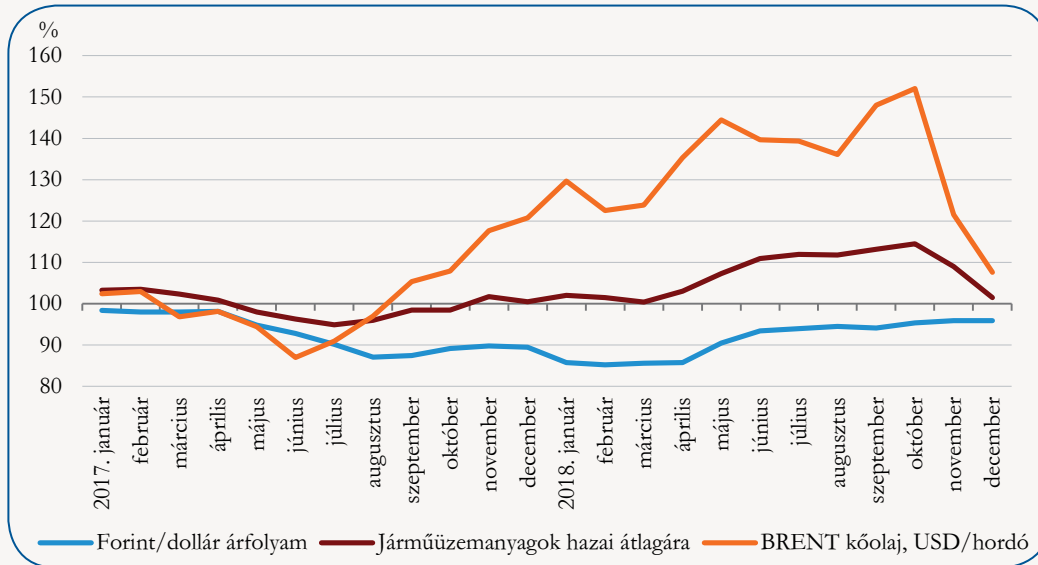
A járműüzemanyagok árát alapvetően az olaj világgpiaci ára befolyásolja, de a forint/dollár árfolyam ingadozása is hat reá. A járműüzemanyagokért 2018-ban átlagosan 7,9%-kal többet kellett fizetni, amit elsősorban a kőolaj árának októberig tartó, nagyarányú növekedése eredményezett, a hatást felerősítette a forint dollárral szembeni árfolyamgyengülése is.

A Brent típusú kőolaj hordónkénti ára 2011 és 2013 között éves átlagban 100 dollár felett járt, 2014-ben 100 dollár alá esett, majd 2015-ben megközelítette az 50 dolláros szintet, 2016-ban pedig 50 dollár alatti értéket ért el. 2017-ben a kőolaj hordónkénti ára az év végére meghaladta a 60 dollárt, és az emelkedés egészen 2018. októberig tartott, amikor is a hordónkénti ár több volt, mint 80 dollár volt. 2018 utolsó két hónapján meredek árcsökkenés történt a kőolajpiacon, így a hordónkénti ár újra az 50 dolláros szinthez kezdett közelíteni.

Mindeközben a forint/dollár árfolyam a 2018. januári 254-es értékről decemberre 284-re emelkedett.

10. ábra

**A kőolaj világpiaci árának, a forint dollárhoz viszonyított árfolyamának
és a járműüzemanyagok hazai fogyasztói árának alakulása**
(2016. december = 100%)

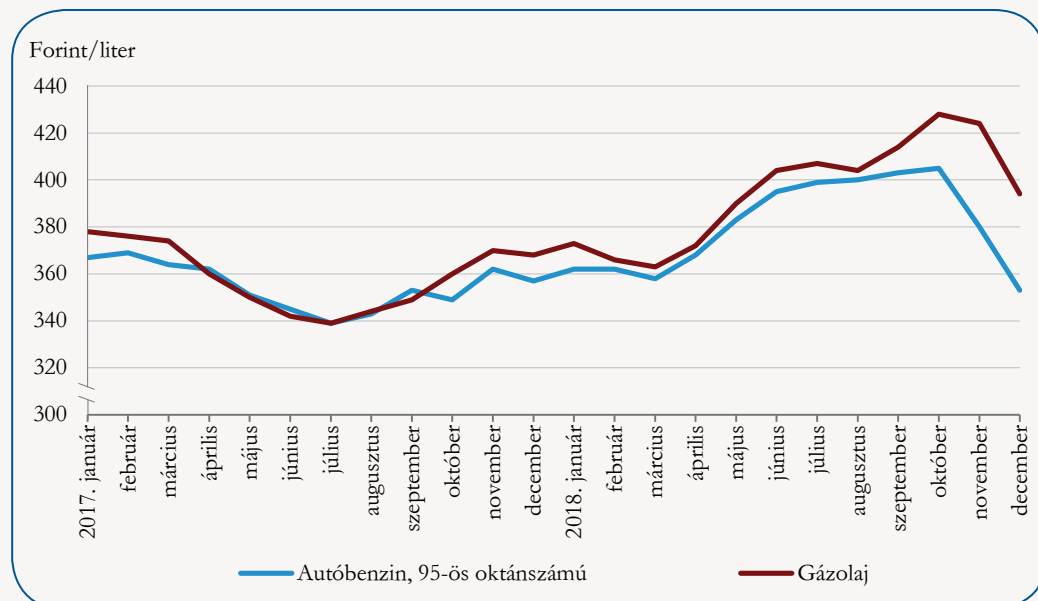

Forrás: Brent, MNB, KSH.

2018-ban is érvényben maradt a 2016. júniusban elfogadott új jövedékiadó-törvény azon szabálya, miszerint az üzemanyagok jövedéki adója a kőolaj világpiaci árának függvénye. A jogszabály értelmében ha a Brent típusú kőolaj világpiaci ára a tárgynegyedévet megelőző negyedévben – a jogszabályban meghatározott számítás mód szerint – átlagosan 50 dollár/hordó alá esik, akkor benzín esetében a jövedéki adó literenként 120,0 forintról 125,0 forintra, a gázolajé literenként 110,35 forintról 120,35 forintra emelkedik a következő negyedévben. Amennyiben a kőolaj ára 50 dollár/hordó fölé megy, akkor a jövedéki adó mértéke visszacsökken. Így tehát az adómértékek a kőolaj világpiaci árának függvényében negyedévente módosulhatnak. A járműüzemanyagok árának jelentős részét kitevő jövedéki adó mértéke 2017. április 1-jétől változott utoljára, miután a kőolaj világpiaci, hordónként negyedéves ára meghaladta az 50 dollárt, és azóta sem süllyedt vissza az az alatti szintre.

11. ábra

A járműüzemanyagok fogyasztói árának alakulása

2018 első tíz hónapjában a hazai járműüzemanyag-árak növekvő tendenciát mutattak, ami novembertől megfordult, akkortól 2 hónap alatt összesen 12%-os árcsökkenés következett be.

Az év folyamán a fogyasztói átlagárakat tekintve a 95-ös oktánszámú autóbenzin literéért októberben kellett a legtöbbet fizetni (405 forintot), a 400 forintos határt augusztusban érte el a benzín ára. A gázolaj litere szintén októberben volt a legdrágább (428 forint), ami decemberre visszacsökkent a 400 forintos szint alá.

4. A lakosság egyes csoportjai árindexének alakulása

Az árváltozások hatása másként érvényesül az egyes társadalmi rétegek esetében, mivel azok fogyasztási szerkezete eltérő, amit a fogyasztóiár-index számításán belül a súlyarányok tükröznek.

Az egyes rétegek árindexei között többnyire nem jelentős a különbség, ugyanis a fogyasztási szerkezet markáns eltérései is csak az árdinamika nagymértékű szórása esetén tudnak érdemlegesen eltérő rétegárindexeket létrehozni. Még a leginkább karakterisztikus rétegek árindexeiben is inkább csak rövid távon és különböző hatósági intézkedések nyomán mutatkoznak érdemleges különbségek.

3. tábla

A fogyasztóiár-index alakulása a lakosság egyes csoportjai esetében, 2018

(előző év=100,0%)

Megnevezés	Aktív	3 és annál több gyerekes	Nyugdíjas	jövedelmű			Lakosság összesen
				Alacsony	Közepes	Magas	
háztartások							
Élelmiszerek	104,1	104,2	104,2	104,2	104,1	104,2	104,2
Szeszes italok, dohányárak	105,6	105,9	105,1	106,4	105,8	104,7	105,6
Ruházkodási cikkek	100,5	100,5	100,6	100,5	100,5	100,5	100,5
Tartós fogyasztási cikkek	99,6	99,6	99,5	99,7	99,3	99,7	99,6
Háztartási energia	101,4	101,7	101,4	102,0	101,5	100,8	101,4
Egyéb cikkek	104,0	103,6	103,1	103,2	104,0	104,0	103,8
Szolgáltatások	101,6	101,7	101,5	101,4	101,3	102,0	101,6
Összesen	102,8	102,8	102,7	103,1	102,8	102,8	102,8

Az elmúlt évben a legerőteljesebb hatást az emelkedő, majd az utolsó két hónapban csökkenő járműüzemanyag-árak, valamint az élelmiszerek és a dohányárak átlag feletti áremelkedései okozták a teljes lakosság árindexében. Mivel ezen csoportok súlya jelentős, árváltozásuk is erőteljesen befolyásolja a fogyasztóiár-indexet. A nyugdíjasok és az alacsony jövedelmű háztartások esetében az élelmiszerek súlya a fogyasztói kosarukban jóval magasabb, mint a teljes lakosságéban, ezzel szemben a járműüzemanyagoké alacsonyabb.

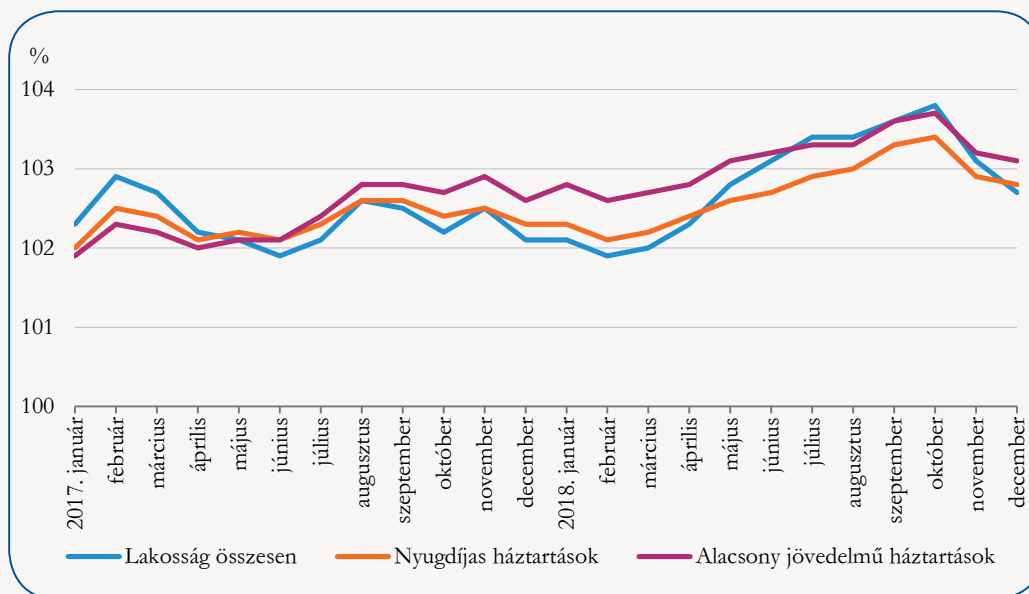
A háztartási energia átlag alatti árnövekedése – köszönhetően a hatósági áras termékkör évek óta változatlan árának – tompította az élelmiszerek árnövekedésének inflációt megemelő hatását, tekintve, hogy e termékkör súlya is magasabb a nyugdíjasok és az alacsony jövedelmű háztartások esetében.

A jövedéki adó emelése miatt a dohányárak drágulása szintén jelentősebben érvényesült az alacsony jövedelműek esetében, mivel a lakosság egészéhez viszonyítva e csoport súlya magasabb a fogyasztásukban.

A többi társadalmi rétegnél azonos mértékű volt az áremelkedés, mint a lakosság egészénél.

12. ábra

A fogyasztóiár-index alakulása a háztartások egyes csoportjaiban (előző év azonos hó = 100%)

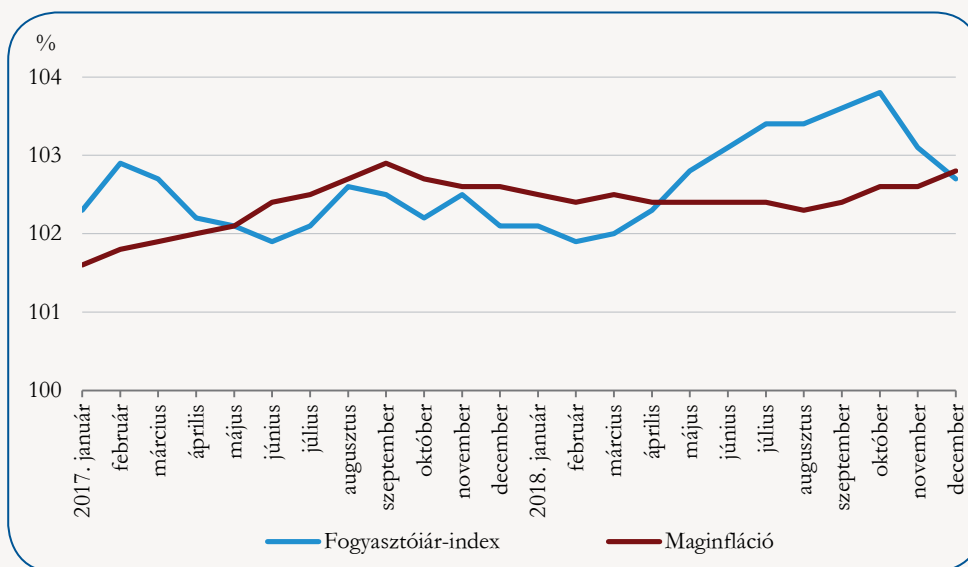

5. A maginfláció alakulása

Az alapdrágulás, azaz maginfláció² tizenkét havi növekedési üteme 2018 első négy hónapjában meghaladta a fogyasztóiár-indexét, majd az alá csökkent, az év utolsó hónapjában azonban ismét magasabb lett annál. A fogyasztóiár-index jelentősebb ingadozásával ellentétben a maginfláció értéke egész évben egy szűk sávban, 2,3 és 2,8% között mozgott.

13. ábra

A fogyasztóiár-index és a szezonálisan kiigazított maginfláció alakulása (előző év azonos hó = 100%)

² A maginflációs mutató célja, hogy a fogyasztóiár-index átmeneti vagy nem piaci eredetű árhatásoktól való megtisztításával (pl. időjárás, hatósági intézkedés) feltárja az infláció ún. kemény magjának, az alapinflációnak az alakulását. Ennek megfelelően a fogyasztóiár-indexből elhagyjuk a nem feldolgozott élelmiszereket (pl. friss zöldség, gyümölcs), a járműüzemanyagokat, a teljes háztartási energia főcsoportot, és a hatósági áras termékeket, szolgáltatásokat. A maginfláció lefedettsége 2018-ban megközelítőleg 69%-os volt.

2018-ben meghatározó volt a járműüzemanyagok árának év közbeni többszöri, jelentős mértékű változtatása, valamint az idényáras élelmiszerek őszi erőteljes drágulása. Ezek jelentősen befolyásolták hónapról hónapra a fogyasztóiár-index alakulását, ám a maginflációban nem éreztették hatásukat, mivel annak számítása során egyik termékkört se veszik figyelembe. Bár a maginflációs mutató egész évben igen szűk sávban mozgott, az utolsó negyedévben megfigyelhető volt emelkedése, aminek eredményeként decemberben a 2,8%-os éves növekedés csekély mértékben, 0,1 százalékponttal ugyan, de meghaladta a fogyasztóiár-árindex értékét.

2018-ban a szezonálisan kiigazított maginfláció éves átlagban 2,5% volt, mindössze 0,3 százalékponttal alacsonyabb a fogyasztóiár-indexnél.

További információk, adatok (linkek):

[Éves adatok \(Stadat\)](#)

[Évközi adatok \(Stadat\)](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Lépjen velünk kapcsolatba!](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789